

Eva Hrobská

Absolutní konstrukce s infinitivem ve španělštině a jejich ekvivalenty v češtině
(posudek vedoucího bakalářské práce)

Tzv. absolutní konstrukce s infinitivem jsou specifickou španělskou syntaktickou strukturou, kterou lze považovat za jeden z typů tzv. polopredikačních klauzulí, tj. struktur vyjadřujících druhé sdělení bez přítomnosti finitního tvaru slovesného. V češtině nemají stejnorodý protějšek. Předkládaná bakalářská práce si klade za cíl analyzovat význam a frekvenci některých těchto konstrukcí a na základě materiálu získaného z paralelního korpusu InterCorp prozkoumat jejich možné české ekvivalenty.

Práce se skládá ze šesti kapitol. První, úvodní kapitola definuje cíle práce a použitou metodu. Druhá kapitola se zabývá poměrně složitým teoretickým problémem vymezení absolutních konstrukcí a jejich klasifikací. Třetí kapitola je věnována teoretickým možnostem překladu těchto konstrukcí do češtiny – důraz je kladen zejména na přechodníky. Rozsáhlá čtvrtá kapitola podává přehled jednotlivých vazeb splňujících definiční kritéria, která autorka práce definovala v druhé kapitole, a zabývá se též jejich významovými a stylistickými rozdíly. Tyto obecné závěry autorka ověřuje v páté kapitole věnované korpusové analýze: nejprve definuje použitou metodu a pak se zabývá kombinatorikou jednotlivých konstrukcí a jejich českými ekvivalenty. Šestá, závěrečná kapitola shrnuje výsledky práce.

Téma práce klade poměrně značné nároky v rovině teoretické i praktické. Lze říci, že autorka těmto nárokům dostála, byť někdy s jistými obtížemi. Práce odráží její velmi poctivý přístup ke studiu sekundární literatury a také ke korpusové analýze. Bibliografie obsahuje velmi náročné tituly, které svým teoretickým zaměřením pochopitelně přesahují možnosti studentky třetího ročníku píšícího bakalářskou práci. Autorka se ale i s těmito texty vyrovnala se ctí, byť úplné zpracování některých dílčích problémů bylo nad její síly. Mám na mysli především druhou, teoretickou kapitolu, kde se autorce ne vždy podařilo propojit výklady z různých zdrojů: např. výklady v GDLE a v Mluvnici současné španělštiny vycházejí z poněkud odlišných obecných syntaktických východisek, takže terminologie a užívané pojmy si ne vždy odpovídají. Výsledkem je jistá neuspořádanost výkladu (nejasné rozlišování polopredikačních klauzulí, polovětných konstrukcí a jejich typů atd.). Tato jistá teoretická neujasněnost se pak místy promítá i do praktických jazykových analýz, kde je někdy sporné, zda je předkládaná struktura vůbec absolutní konstrukcí, jindy zas není zcela přesvědčivá autorčina interpretace této konstrukce. Budiž řečeno, že někdy jsou hranice absolutních konstrukcí ne zcela jasné a u různých autorů různě definované; problémy často způsobuje hranice mezi spojením *předložka + infinitiv*, jež je naplněním slovesné reky, a absolutní konstrukcí.

Místy se zdá, že je autorka ve svém českém vyjadřování až příliš ovlivněna španělštinou zdroje (s. 10: „pokud se pojí s určitým slovesem, je jejich lexikální význam dále determinován“).

Poznámky a náměty k obhajobě:

- Příklady volného a těsného připojení na s. 11 jsou zaměněné.
- V přehledu na s. 15 a 16 by bylo na místě zdůraznit, které ze struktur patří v autorčině interpretaci mezi absolutní konstrukce.
- V pasážích komentujících překlad studovaných struktur do češtiny se místy (s. 19-21) mísí dva možné přístupy k tématu: přístup normativní, hodnotící „správnost“, normativnost vyjádření, a přístup korpusový (tj. statistický, popisující, nehodnotící). Oba přístupy jsou možné, jejich kombinace v jednom textu je ale problematická.
- Výklady o významových odlišnostech a v nich užití příklady jsou autorčiny, nebo pocházejí se sekundární literatury? A výklady o stylistických a regionálních zvláštnostech (s. 33-34)?
- Jak je to s konstrukcí *para + infinitiv*? Na s. 30 je konstatováno, že „vazba *para + infinitiv* se ve španělštině jako kondenzační absolutní konstrukce nevyskytuje“, v materiálové části je ale rozebírána.
- Autorčin předpoklad vlivu typu textu (odborný...) na výskyt studovaných konstrukcí je zajímavý, domnívám se ale, že problémem je konfigurace korpusu CREA: ten sice avizuje různé typy textů, jejich definice a rozlišení jsou ale nejasné, což je jednou ze slabin tohoto korpusu. Výsledky získané analýzou takového materiálu jsou obvykle problematické.
- České překlady se jeví jako velmi vhodné kritérium při analýze frekvence temporálních a kauzálních významů konstrukce *al + infinitiv*.

V práci nacházím zanedbatelné množství překlepů či chyb, její formální zpracování je pečlivé.

Předkládanou bakalářskou práci považuji za zdařilou, doporučuji ji k obhajobě a předběžně ji hodnotím známkou *velmi dobře*.

V Praze dne 3. 6. 2012

doc. PhDr. Petr Čermák, Ph.D.